4.1. Началото на пътя ми към морето и военноморската служба

В Текстилния техникум, както и в другите средни училища през онези години се водеше агитация за постъпване на момчетата след завършване на средно образование във военни училища. Размишлявах върху възможността по същество да избера съвършено друга професия. Почти нищо не знаех за военната професия, но все повече се ориентирах към този избор. Желанието ми се засили, когато бях във втори курс на техникума, като разбрах, че във Военноморското училище се приемат младежи, завършили 9 клас (втори курс на техникума).

Кога точно се породи интересът ми към морето, не мога да кажа. Помня, че бях много впечатлен още като бях на село, когато видях облечен с морска униформа младеж от селото. После разбрах, че той се учи в Морското училище.

Помня също, че когато съобщих на родителите си, че ще кандидатствам в Морско училище, баща ми не каза нищо, но майка ми беше против. Тя се страхуваше да не се случи нещо лошо с мен „по моретата“, както казваше.

Подадох документи за кандидатстване и през лятото на 1950 г. се явих на изпитите. Някаква особена предварителна подготовка за изпитите по математика и български език аз не направих. Сигурно затова не успях да се класирам и продължих обучението си в трети курс на техникума. Разбира се, бях силно разочарован от себе си, но и разбрах грешката си.

Може би най-важното беше, че не се отказах и реших да се явя отново през следващата година. През втория срок в трети курс подадох отново документите си за кандидатстване в Морско училище, въпреки че в учението си ще се върна една година назад.

Получих писмо, че съм допуснат за кандидатстване, и някъде в средата на август 1951 г. трябваше да се явя в Морското училище. Както вече посочих, през това време бях останал като охрана на Средношколския лагер на Златни пясъци, но не можах да изкарам цялата смяна и се явих в Морското училище. Така малко необикновено завърши учението и животът ми в град Габрово.

Ще разкажа малко по-подробно за приемните изпити в Морско училище през 1951 г.

Народно военноморско училище „Н. Й. Вапцаров“ се намираше в сградата на ул. „Стефан Караджа“ 34, където сега е Националното училище по изкуствата „Добри Христов“, гр. Варна. В тази сграда Морско училище е от 1940 г., след завръщането от гр. Созопол, където е било от 1934 г. Част от училището се намираше в някои от сградите на 8 Приморски полк.

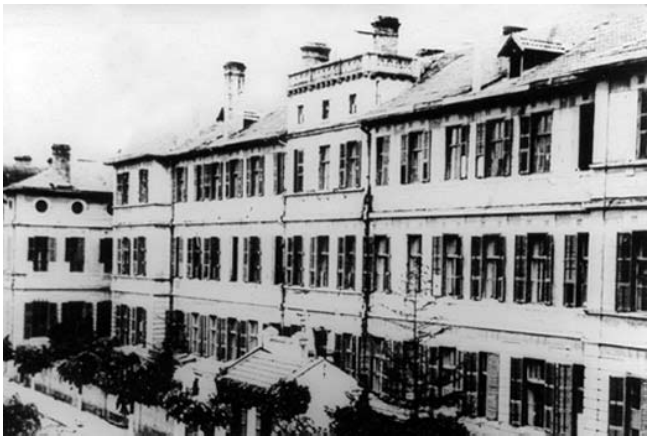

Сградата на Морско училище на ул. „Ст. Караджа“ 34, Варна

Явихме се в определения час в двора на училището и след поименна проверка ни бяха дадени подробни указания за реда в училището и организацията за провеждане на приемните изпити.

За кандидатите от други населени места беше осигурено спане и храна по време на изпитите в казармата на 8 Приморски полк. Спяхме на дюшеци на пода в едно грамадно помещение.

През 1951 г. в Морско училище се приеха както младежи, завършили средно образование, така и такива със завършен 9. клас.

Тук ще наруша хронологията на изложението и ще се върна за малко назад в историята на Морско училище.

От създаването на Морско училище през 1881 г. в училището се приемат младежи на възраст 15 – 17 г. Срокът на обучението е бил различен, но най-често 6, а по-късно 5 години. От 1904 г. завършилите училището получават средно техническо образование; от 1916 г. офицерите, завършили курсове към Морско училище, получават висше образование; през 1942 г. Морско училище получава статут на висше училище за специално морско и техническо образование.

До 1946 г. в училището се приемат само младежи след завършен 9. клас. Първите 2 години те се обучават за получаване на средно образование в така наречения Военно-гимназиален отдел (кадети), а след това още 3 или 4 години за получаване на висше образование (юнкери). През 1947 г. за първи път започват да се приемат и младежи със средно образование. Те се обучават 3 или 4 години заедно с приетите преди 2 години кадети.

През 1951 г. ние, кандидатите със завършен 9 клас, бяхме повече от 700 човека за около 150 места.

Отначало се извършиха медицински прегледи и оценка на физическата годност на кандидатите.

Минах успешно медицинския преглед. Помня, че бях на ръба на нормата за физическа годност. Доколкото си спомням, за оценка на физическата год-

ност се изчисляваше някакъв коефициент, в който участваше теглото, ръстът и гръдната обиколка. Моят коефициент беше на границата на изискванията, защото бях доста лек, а и гръдната ми обиколка не беше голяма.

Пред приемната комисия всеки се явяваше отделно и при това, малко странно, напълно гол, както го е родила майка му. На гърдите с химически молив беше написан прословутия коефициент за физическа годност. След кратък разговор с кандидата и неговото „оглеждане“ председателят на комисията му съобщаваше дали се допуска до изпитите по математика и български език.

След провеждане на изпитите по математика и български език чакахме няколко дена за обявяване на резултатите.

Докато чакахме резултатите от изпитите, във Варна се случи необичайно природно явление.

На 20 август 1951 г. се изля проливен дъжд, придружен от гръмотевична буря, който продължи непрекъснато повече от 10 часа. Дъждът с малки прекъсвания продължи и на 21 и 22 август. В метеорологичната станция във Варна за това време са били измерени 292 л/кв.м, а за първите 24 ч. – 257.8 л/кв. м. В местността „Св. св. Константин и Елена“ са паднали 389 л/кв. м. Месечната норма за валежите във Варна за м. август тогава е била 36 л/кв.м, или падналият дъжд е превишил месечната норма повече от 7 пъти. Доколкото зная, това е рекордно количество дъжд не само за Варна, но и за България.

По оценките от онова време стихията е нанесла огромни щети, особено на асфалтовата настилка в града. Канализационната мрежа не е могла да побере огромното количество вода, поради което улиците се превърнаха в буйни реки. Голям брой сгради бяха наводнени, отнесени мостове и др.

Ние бяхме в 8 полк и можехме да видим случващото, но навън не можеше да се излезе. Спомням си, че храната за нас се приготвяше в основната сграда на училището на ул. „Ст. Караджа“ и не можеше да се донесе около едно денонощие.

След като дъждът спря, можеха да се видят щетите. Още помня как една от малкото леки коли, които имаше в града, тогава е била влачена по улица „Цар Освободител“ и се беше задържала в едно дърво до сегашния Икономически университет. Докато чакахме резултатите от изпитите, се включихме главно в почистване на улиците.

Това събитие няма как да не се запомни. Не знам дали поверието, че когато започваш нещо и завали дъжд, ще ти върви по вода, беше валидно за нашия випуск при толкова много вода. Изглежда, че водата беше твърде много, и за голяма част от съвипускниците ни ефектът беше негативен.

На 27 август бяха обявени резултатите от конкурсните изпити. Този път за моя голяма радост бях в списъка на приетите. Общо бяха приети 146 човека от всички краища на България.

Това беше един много важен момент в живота ми, който определи съдбата и в голяма степен смисълът на живота ми. Разбира се, тогава не съм го оценявал така, защото ни вълнуваха непосредствено предстоящите събития. Бол-

шинството бяхме 15 – 17-годишни младежи и не можехме да оценим реално какво беше за нас това събитие в живота ни.

След обявяване на приетите кандидати бяхме построени и ни беше обявено какво следва по-нататък. Бяхме настанени в помещение в 8. полк. Там беше випускът на кадетите, приет през 1950 г. Организационно кадетите бяхме в един батальон от 2 роти. Випускът преди нас бяха 9-та рота, а ние 10-та рота.

Порталът на 8 Приморски полк

По това време там бяха настанени още три роти от още един випуск на Морско училище: 6 рота, кадетите, приети през 1949 г. и вече завършили Военно-гимназиалния отдел, 7 и 8 роти, приети заедно с нас, но след завършено средно образование.

Сградите, в които бяха настанени курсанти от Морско училище в 8 Приморски полк, се намираха вдясно от портала на полка. Сега там е построена огромна бизнес сграда, която е почти празна вече няколко години след построяването ѝ.

От сградите, в които беше част от Морско училище, вдясно от входа на портала, е останала само една. В тази сграда бяха главно канцелариите на офицерите. Между другото, в тази сграда е било командването на Морско училище от 1922 до 1934 г., когато в 8 полк е било разположено цялото училище.

Една от сградите, в които е било Морско училище

Нека да се върнем към м. август 1951 г.

Помня, че първото нещо, което трябваше да направим,

беше да получим работните си униформи. Преди да се облечем с тях, под строй ни заведоха в една от градските бани. Тя се намираше в Гръцката махала и затова се казваше Гръцката баня.

В Морско училище всеки имаше две униформи – работна (ежедневна) и парадна – само за отпуска и за по-специални случаи. Разбира се, до получаване на парадната униформа има още много неща да се случат.

Работната униформа включваше панталони и холандка от син дочен плат, долно бельо и разбира се, матроска фланелка. Освен това, имаше един чифт цели обувки с подметки от гьон с габъри, които ми се сториха, когато ги обух за първи път, много тежки. Тогава войниците, в това число и ние, обувахме тежките обувки с партенки. Затова едно от първите неща, което трябваше да научим, е как се навиват правилно партенките на краката. Ако не са навити правилно партенките, може да последва сериозно нараняване на краката.

Това, което ми направи най-силно впечатление, когато облякохме униформите, беше как се преобразихме външно всички и като че ли станахме еднакви. Тази еднаквост на облеклото създава чувството, че сме обединени в нещо общо. Преди това в цивилното облекло изглеждахме като една голяма шарена група младежи.

Помня, че през първите дни нас ни командваше един висок, строен старшина. Той не беше курсант. Дори помня, че се казваше Раданов. Първата или втората вечер, след като бяхме приети, той ни заведе на цирк. Вече, макар и с работна униформа, се чувствахме по-особено сред цивилните граждани.

Предстояха ни много трудни дни, през които трябваше да заприличаме на войници, да придобием определени навици и поведение, да започнем да привикваме към новия начин на живот и като че ли най-важното – към динамиката на този живот.

През първите 40 дни след постъпването в Морско училище се провежда така наречената тогава „единична подготовка“, а сега се казва „начална военна подготовка“. Жаргонно се наричаше „новобранство“.

Едно от нещата, което съм запомнил в началото на новобранството, беше присъствието ни на производството на поредния випуск на Морско училище. Беше много интересно да присъстваме на събитие, което за нашия випуск трябва да се случи след 6 години, а ние още дори не бяхме направили първите крачки към тази цел.

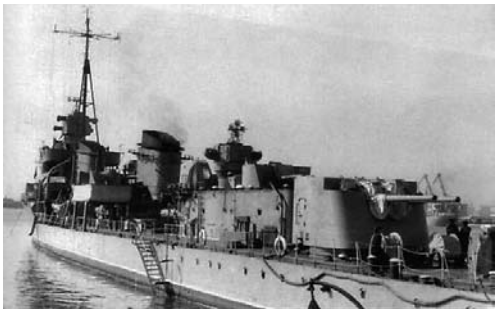

Ескадрен миноносец „Георги Димитров“

Производството на випуска на НВМУ „Н. Й. Вапцаров“, който завърши през 1951 г., се проведе на 9 септември в пристанището на кея, където беше застанал ескадреният миноносец „Георги Димитров“. Това е в района на сегашната Морска гара (7-мо място на пристанището).

Ние бяхме строени малко настрани. Естествено, нас не ни поздрави

този, който приема строя на останалите курсанти, защото ние не участвахме, а само присъствахме на церемонията. Първото нещо, което направи впечатление не само на мен, но и на другите момчета от ротата, беше огромният размер на кораба и неговото въоръжение.

Друго особено от церемонията по производството не помня, но запомних, че обявиха за първенец на випуска лейтенант Цветан Аврамов.

Като военна организация випускът ни представляваше една рота с 5 взвода. Всеки взвод беше от три отделения по 10 човека. Командирът на ротата и взводните командири бяха офицери, помощник-взводните командири и командирите на отделения бяха курсанти от по-старшите випуски. Освен това имаше старшина на ротата, свръхсрочно служещ, който отговаряше за общото имущество на ротата и за осигуряване на курсантите в тилово отношение. Имаше един израз, че старшината на ротата е „майката на ротата“. Освен този старшина имаше и старшина на ротата – курсант от старшите курсове, който изпълняваше строеви и командни функции в ежедневието. Важна беше ролята на старшината на ротата, особено във времето, когато в ротата няма офицери.

Капитан I ранг Станчо Станев

Командир на ротата ни през новобранския период и до м. февруари 1952 г. беше ст. лейт. Никола Николов (Замбо) от гр. Бургас. Той беше висок, строен, с характерна за него походка, загадъчно усмихнат, с чувство за хумор, доброжелателен и грижлив офицер.

Командир на нашия взвод беше лейтенант Станчо Станев от последния випуск на училището. Невисок, енергичен, усмихнат, с чувство за хумор. Стараеше се да ни научи на всичко, което е необходимо за по-нататъшната ни служба. Запомнил съм, че когато ни обясняваше нещо по оръжието, по устройството на лодката и други подобни неща, често употребяваше за някоя част или детайл думата „една шашма“, „тази шашма“ и други подобни. За това ние, бих казал с любов, помежду си му измислихме прякора „Станчо шашмата“.

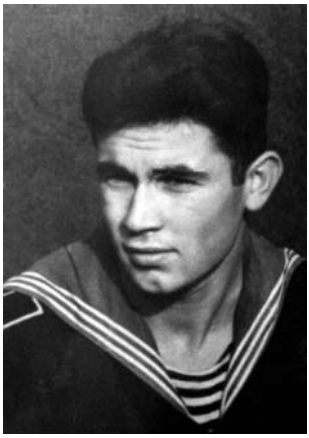

Първата ми снимка като кадет, есента на 1951 г.

За съжаление имената на останалите командири на взводове не помня. Но помня, че както те, така и помощник-командирите на взводове и командирите на отделения положиха много усилия и с желание ни учеха на всичко, което трябваше да научим, а също така ни помагаха за адаптиране към съвършено различните условия и начин на живот.

Едно от нещата, които трябваше да научим още през първите дни на единичната подготовка, беше как да се строяваме, какво да бъде поведението ни в строя, как да се обръщаме наляво, надясно, кръгом,

как да се движим в строя, как да отговаряме в строя на поздрав, при обръщане към нас на по-старши и още много неща. Важно беше да се научим как се отдава чест в строя и извън строя. А чест извън строя се отдава на всеки по-старши от теб курсант, както, разбира се, на офицерите и старшините.

Мисля, че едно от най-неприятните неща се случваха, ако при срещането на по-старши курсант той реши, че не си отдал чест правилно. Трябваше да се върнеш и отново да подходиш и отдадеш чест. Някой от по-старшите курсанти понякога злоупотребяваха с това си право. Тогава реално се спазваше една дистанция в отношенията между випуските и даже между познати от различни випуски. Разбира се, става дума служебни отношения.

Строевата подготовка през новобранския период беше едно от важните и трудни неща. Нека напомня за тежките обувки и това, че в строя обикновено се марширува, което значи, че краката трябва да се вдигат на определена височина. Между другото, движението в строя, колкото и да изглежда нещо обикновено, не е така. Трябва да има координация на движенията и определено положение и движение на тялото, краката, ръцете, главата. В строя на отделението, взвода или ротата всеки има точно определено място, в зависимост от ръста си, и съседите са почти винаги едни същи. Помня, че зад мен в строя най-често беше един съвипускник, на който няма да напиша името, но той често ме настъпваше и като възпитано градско момче всеки път се извиняваше. Казвах му да не ми се извинява през цялото време, а накрая да ми се извини за всички настъпвания.

Помня, че нещата в строя се усложниха много, когато получихме личното си оръжие – карабина „Манлихер“, и трябваше да изпълняваме разни действия с нея. В някои случаи, например с поставен нож, дори беше малко опасно, ако не изпълняваш всичко по правилата. Между другото, имаше изискване, че дори в съня ти да те попитат, ти трябва безпогрешно да кажеш какъв е номерът на твоята карабина.

Снимка на част от ротата в района на 8 Приморски полк. Вече с оръжие. Аз съм на първия ред – прави, вторият отдясно наляво

Ежедневието през единичната подготовка беше така наситено с физически и психически натоварвания, че времето за почивка и сън беше едно от нещата, което винаги не ни достигаше. Някои от нас бяха се научили, дори при кратките почивки, които имахме, да си дремнат.

Нашето класно отделение (взвод).
Аз съм на третия ред – прави, четвъртият отдясно наляво

Един от чаканите моменти на деня беше след вечерната проверка, когато се подаваше команда за лягане. Но и лягането понякога не беше лесно. При подаване на команда за „бързо лягане“ трябва да се съблечеш, да подредиш дрехите си на шкафчето и да легнеш в леглото за определено време. Ако не изпълниш норматива или не си подредил дрехите си както трябва, понякога повтаряш операцията по лягането. Подобно беше и при ставането, още повече че понякога имаше „бързо ставане“.

Освен строева и физическа подготовка през новобранския период трябваше да научим и да изпълняваме голяма част от съдържанието на военните устави.

Научихме и изпълнявахме някои от популярните маршове на отделни випуски на училището, създадени през 30-те години, като „Стихия морска ни призова“ и „Чеда сме ние на морето“, който впоследствие възстанови статута си на химн на Морско училище.

Вълнуващо събитие през единичната подготовка беше първата стрелба с личното оръжие с бойни патрони.

Едно от нещата, което съм запомнил от този и от по-късния период, беше, че почти винаги не ни стигаше храната. Все още бяха както понякога ги наричаме „гладните години“. Храната беше еднообразна, приготвена най-често от сушени картофи, зеле, лук и други продукти от неприкосновените запаси на войската, и не можеше да възстанови изтощението и умората на младите ни организми. Месо се готвеше много рядко. Но благодарение професионализма

на известните на много випуски готвачи бай Борис и бай Колю вкусно приготвената храна се изяждаше с удоволствие и много бързо.

Известно е, че през периода на новобранството не се разрешаваха свиждания и нямаше гарнизонен отпуск. Освен писмата, които получавахме, почти нямаше друга връзка с хората извън казармата. Това обстоятелство също се понасяше много трудно от 16 – 17-годишни младежи. Това се отнася особено за варненци, който бяха доста в нашия випуск.

През този труден период между нас се постави началото на приятелски отношения, които донякъде помагаха да преодоляваме трудностите.

Така или иначе периодът на новобранството премина и започнаха редовните занятия в клас. Освен предметите, които се изучават във всички гимназии, изучавахме и някои военни и морски дисциплини. Продължихме изучаването на военните устави, огнева подготовка, строева подготовка, физическа подготовка, основи на морското дело и др. По тези дисциплини занятията се провеждаха главно от взводни командири.

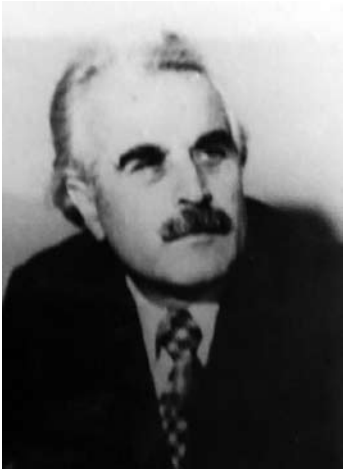

Преподавателят по математика Желю Желев

Преподавателят по английски език Сара Бони

По дисциплините от програмата за гимназии занятията се водеха от цивилни преподаватели. Запомнил съм някои от преподавателите ни през първия срок на 10 клас (първи курс на Военно гимназиалния отдел на Морско училище). По математика ни преподаваше Желю Желев, който наскоро беше завършил Софийския университет, но преподаваше много достъпно и беше доброжелателен към нас. Също като него, наскоро беше завършила Софийския университет и преподавателката по английски език Сара Бони, която беше много добра преподавателка и умееше да поддържа много добра атмосфера по време на часовете. По руски език преподавател ни беше един руски емигрант. Той се казваше Лазаренко и ни преподаваше много интересно и достъпно. Помня, че на урок, на който се разказваше за кримската руско-турска война, той чертаеше на дъската схеми за разположението на войските, за действията на флота. Най-вероятно той е бил руски офицер, което личеше и по поведението и културата му. Запомнил съм и преподавателя ни по психология Васил Василев, който преподаваше много интересно и с бащинско отношение към нас.

Класните стаи бяха не големи като площ и малко трудно преминавахме между чиновете, а също така черната дъска беше доста близо до чиновете от първата редица. Освен това на стаите

не беше правен отдавна ремонт и специално на дограмата, което особено се усещаше през зимата.

Началото на учебните занятия след напрегнатите дни на единичната подготовка ни изглеждаше едва ли не като почивка. Скоро обаче разбрахме, че това не е така. Когато започнаха изпитвания и контролни работи, трябваше много от нас да коригират отношението си към учебните задължения. Преподавателите бяха доброжелателни и всеотдайни в работата си, но също така и безкомпромисни към усвояването от нас на учебния материал.

Така или иначе, ежедневието ни след новобранството стана по-разнообразно. Предстоеше ни важно събитие в нашия живот. Наред с учебните занятия се готвехме за полагане на военна клетва, с която щяхме да поемем всички права и задължения към законите на страната като военнослужещи. Военната клетва очаквахме, освен заради всичко друго, и затова, че след нея можехме да излизаме в гарнизонен отпуск и се увеличаваха възможностите за връзки с „външния свят“, както го чувствахме тогава.

Подготовката за полагане на военна клетва включваше освен отработване на действията на всеки от нас по време на ритуала, подготовката и на парадната ни униформа, която получихме преди клетвата. Тя включваше холандка и моряшки панталон от тъмносин вълнен плат, парадни обувки (половинки), барета от вълнен плат, матроска якичка и някои други аксесоари. Всичко трябваше да бъде в идеален вид, изгладени панталон и холандка, с характерните два ръба на ръкавите, идеално лъснати обувки и блях на колана, идеално избръснати (отнася се за тези като мен, които вече се бръснехме, защото имаше и такива, които нямаше какво да бръснат).

Всичко правехме с радост и бих казал с удоволствие, защото чакахме клетвата с вълнение и гордост.

Ритуалът по полагане на военната клетва от випуска ни се проведе в средата на м. октомври 1951 г. на кея пред ескадрения миноносец „Георги Димитров“.

Ритуалът изисква след прочитане на клетвата и повтаряне от нас всеки един със строева крачка да излиза пред строя, да целуне бойното знаме, да застане мирно и да обърне глава към официалните лица и произнесе думите „Заклех се“. След това подписва клетвената декларация и се връща в строя.

Това беше толкова вълнуващо и притеснително за някои от нас, че въпреки много тренировки, допускахме незабележими, а някои дори забележими грешки. Това естествено беше разбираемо и за тези, които ни гледаха.

Накрая след речите и поздравленията минахме тържествен марш пред официалните лица.

Съгласно правилата и реда в армията в деня на военната клетва има тържествен обяд, в който се включва дори чаша вино.

След обяда предстоеше едно от най-чаканите неща – отпуска в гарнизона, т.е. в град Сталин. Град Варна от 20 декември 1949 до 20 октомври 1956 г. се казваше град Сталин.

Нямам спомен от първата отпуска, но помня, че имаше подробен инструктаж за това какво не трябва да правим. Например, забранено беше посещени-

ето на ресторанти. Много важно беше да спазваме стриктно изискванията към носенето на униформата и разбира се, беше много важно да не се пропусне да се отдаде чест на по-старши по звание. Понякога, ако пропуснеш да отдадеш чест на някои много строги офицери, може веднага да се върнеш в училището. В града, особено когато имаше отпуски за войниците и матросите, а това беше в събота и неделя, имаше няколко патрулни групи – офицер и двама матроси или курсанти. Наричахме ги „комендантски“ сигурно защото те се назначаваха и подчиняваха на Военното комендантство на града.

Мисля, че отпуската беше до 21.00 ч. като, ако някой закъснее дори няколко минути, следваше наказание, най-често лишаване от отпуск, което можеше да бъде най-много до 1 месец.

При завръщането от отпуск всеки лично се явява обикновено при старшината на ротата – курсант, докладва дали е имало, или не произшествия през отпуска и връща войнишката си книжка. Войнишката книжка е единственият документ за самоличност на срочно служещите, в това число и на курсантите. Те ги получават само когато са самостоятелно извън казармата.

Капитан I ранг Ангел Папазов. Началник на Военноморско народно училище при Морски войски (1945 –1946 г.) и на Народно военноморско училище „Н. Й. Вапцаров“ (1949 – 1955 г.)

След клетвата със заповед № 254 от 17 октомври 1951 г. на началника на НВМУ „Н. Й. Вапцаров“ капитан I ранг Ангел Папазов 146 кадети от випуска са зачислени в 10 рота на училището.

И така официално ние вече бяхме войници и заедно с това ученици.

По-късно през годините съм си задавал въпроса как 15-годишни момчета (имаше и такива във випуска), пък и 16- и 17-годишни, могат да полагат военна клетва? Не става въпрос само за някакви законови изисквания за някаква възрастова граница (сега 18 г.), а и за това, че задълженията, които се поемат с полагане на клетвата, понякога са непосилни за младежи на такава възраст.

Едно от нещата беше караулната служба, особено караулът на някои обекти в гарнизона, като например военните складове в местността „Туфла кула“, и „Сокол“, погребите до с. Каменар и складовете с гориво „Транс петрол“.

Нещо, което се понасяше тежко, бяха лошите битови условия, особено отоплението през зимата. Например в спалното помещение, където спеше цялата рота (150 човека) на железни легла на два етажа имаше само две печки, за които се полагаше определено количество въглища, с които понякога не можеше да се затопли въздухът повече от 14 – 15 градуса. Между другото, зимата на 1951 – 1952 г. беше много мразовита и снежна.

Като си мисля сега, всички трудности, които имаше тогава, в това число и недостатъчната храна, бяха голямо изпитание за младежите с неукрепнали организми. Вероятно това беше причината не малка част от нас да се разболеят. Характерни бяха белодробните заболявания, но се предприемаха незабавни мерки за излекуването им, въпреки че се налагаше продължително отсъствие от занятията.

След като завърши първият срок, мисля, че беше в началото на м. януари, предстоеше едно от най-чаканите събития – първата домашна отпуска.

Тези, които не бяхме от Варна, очаквахме с нетърпение да се срещнем с близките и приятелите, вече като моряци. Прекарах част от отпуска си в родното си село, също така ходих и в Габрово да се видя с моите съученици от техникума. Както се казва, броените дни бързо преминават и затова отпускът ми се стори много кратък, а той беше 10 – 15 дни.

Всички превъзбудени се завърнахме от домашния отпуск в казармите на 8 Полк и ежедневието бързо ни завладя със занятията, дежурства и други служебни задължения – започна вторият срок на първата кадетска година.

След отпуска между нас се заговори, че в града ще се открива ново „военно“ училище. По подобие на Нахимовските и Суворовски училища в Съветския съюз. И наистина в началото на м. февруари в гр. Сталин беше създадено Нахимовско училище, а в София – Суворовско училище.

В тези училища се предвиждаше да се обучават деца от 5 до 11 клас (прогимназия и гимназия), като завършилите ги получават средно образование и след това продължават във военно училище.

Тъй като в НВМУ вече имаше приети кадети в 10 клас, затова е било решено да се приемат деца от 5 до 9 клас, а определен брой кадети от нашия випуск, да се прехвърлят (командироват) в Нахимовското училище. Решено е било 48 човека от ротата да продължат обучението си до завършване на средно образование в Нахимовско училище. Как са подбрани тези 48 човека, не знам и няма как да знаем. Аз попаднах в състава на групата, която продължи в Нахимовското училище.

Целта на това прехвърляне най-вероятно е била с нашия, макар и скромен, опит да бъдем пример за поведение на довчерашните ученици и да участваме в тяхното обучение на военен ред и навици, съобразени с възрастта им. Не по-малка причина за нашето изпращане в Нахимовското училище вероятно е била да охраняваме училището. Ние вече бяхме дали клетва, имахме зачислено лично оръжие и можехме да носим караулна служба по охраната на училището.

По този начин на нас ни предстоеше да се отделим от випуска за една година и половина и след това пак да се завърнем в Морско училище и заедно с останалата част на випуска да продължим вече във висшия отдел на Морско училище.